

Näkökulmia taiteen ja kulttuurin vaikutuksista OPPIMISEEN

Kansainvälisen tutkimuksen perusteella on vahva näyttöä taiteen ja taiteellisen toiminnan merkityksestä oppimiseen ja sitä kautta elämässä menestymiseen. Taiteelliseen toimintaan osallistuminen opettaa taiteen tekemistä ja taiteen ymmärrystä. Sen lisäksi taiteelliseen toimintaan osallistuminen voi kehittää kognitiivisia kykyjä, opettaa itsetuntemusta, tunnetaitoja ja vuorovaikutuskykyjä, sekä parantaa koulussa ja työssä menestymistä. Taiteen ja taiteellisten menetelmien käytön on todettu tukevan oppimista niin oppilaitoksissa kuin työyhteisöissä. Taiteellinen toiminta edesauttaa yhteiskunnallisten innovaatioiden syntymistä tukemalla luovuuden kehittymistä eli kykyä asioiden ja merkitysten yhdistelemiseen uusilla tavoilla.

Vaikutukset yksilötasolla

Vaikutukset yhteisöissä

Vaikutukset yhteiskunnassa

1 Kognitiiviset taidot ja akateeminen menestys

Taiteen ja taiteellisen toiminnan on todettu tutkimuksissa parantavan eri ikäisten ihmisten kognitiivisia kykyjä, eli kykyä havainnoida ja oppia, sekä soveltaa hankittua tietoa.

Lapsilla ja nuorilla taiteiden ja kulttuurin ohjatun harrastamisen on havaittu voivan parantaa

- luovaa ja kriittistä ajattelua,
- ongelmanratkaisu- ja päättelykykyä,
- strategista ajattelua ja riskinottokykyä,
- tietojen käsittelyä ja päättöksentekoa,
- lukutaitoa ja kielen kehitystä (esim. teatteriharrastus, kirjaston ja museon käyttö tai musiikkiharrastus), sekä
- matemaattisia saavutuksia (erityisesti musiikkiharrastus).

Taidetoimintaan osallistuminen voi tutkimusten mukaan tukea koulunkäytäviä, tutkinnon suorittamista ja akateemista menestystä. Myöhemmin elämässä positiivisia vaikutuksia on havaittu työllistymisessä, kyyvässä säilyttää työpaikka ja palkkatasossa.

Iäkkäämillä ihmisiillä aktiivisen taiteelliseen toimintaan osallistuminen on todettu ylläpitävän tai vahvistavan kognitiivista toimintakykyä.

"Opin rohkeutta. Nyt mä uskallan paljon paremmin mennä uusiin paikkoihin ja juttelemaan muille." - Lasten ja nuorten säätiön taidetyöpajoihin osallistunut, ammatilliseen koulutukseen valmistautuva nuori

3 Elinikäinen oppiminen

Taiteet ja kulttuuri voivat tarjota mahdollisuuksia oppimisen ja onnistumisen kokemuksiin kaiken ikäisille ja kykyisille sekä erilaisista taustoista tuleville oppijoille. Tutkimusten mukaan uusien taitojen oppiminen ja vanhojen taitojen ylläpitäminen voi myös vähentää vanhenemisen kielteisiä vaikutuksia.

Taiteen ja kulttuurin harrastamisen on havaittu parantavan elinkäisen oppimisen avaintaitoja, erityisesti

- omalla äidinkielellä kommunikointia,
- oppimistaitoja,
- sosiaalisia taitoja ja kansalaistaitoja,
- aloitteellisuutta ja yrittäjähenkisyyttä, sekä
- kulttuurista tietoisuutta ja ilmaisukykyä.

Luovuuden tutkimus osoittaa, että tieteen alojen Nobel-palkinnon saajat ovat olleet aktiivisempia taiteen harrastajia kuin muut tieteentekijät tai ihmiset keskimäärin.

2 Itsetuntemus, tunnetaidot ja sosiaaliset taidot

Taideharrastuksessa on mahdollista oppia itsetuntemusta ja itselainsäädäntöä, tunnetaitoja, sosiaalisia taitoja ja vuorovaikutusta toisten ihmisten kanssa taiteellisen harrastuksen tarjoamassa turvallisessa tilanteessa.

Tutkimusten mukaan taiteellinen toiminta voi opettaa

- positiivista käytöstä,
- Kärsivällisyyttä,
- empatiaa,
- toisten arvostusta,
- toisten tarpeiden huomioimista,
- kulttuurirajat yllättävä erilaisuuden ymmärrystä,
- sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ymmärtämistä,
- keskittymistä,
- sitoutumista ja sinnikkyyttä,
- itseluottamusta,
- johtajuutta,
- elämänhallintaa,
- yhteistyö- ja viestintätaitoja,
- ryhmätyymistä, sekä
- yhteisöllisyyttä.

Erityisesti vammaisille ja erityistä tukea tarvitseville henkilöille taiteellinen toiminta voi opettaa uudenlaista itsetuntoa ja käsitystä itsestä ja sitä kautta vaikuttaa ystävyysuhdeisiin sekä vuorovaikutustaitojen kehittymiseen.

Onnistumisen kokemuksia läpi elämän

Suomalaisessa väitöstutkimuksessa tarkasteltiin myöhäisikäisiä musiikin aikuisoppipojia - kuutioin noin 70-vuotiasta naista- jotka perustivat rokkibändin. Tutkimus osoitti, että musiikin oppimisen, rokin soittamisen ja julkisen esiintymisen tuoma toimijuuden ja voimaantuamisen kokemus säteili myös muille elämänalueille vaikuttaen välillisesti ikääntyneen ihmisen koko elämänlaatuun.

4 Opetuksen ja koulutuksen tukeminen

Taiteellinen toiminta voi tarjota uudenlaisia tapoja oppia ja opettaa tai tehostaa oppimista. Tutkimusten mukaan taiteellinen toiminta voi auttaa konkretisoimaan ja havainnollistamaan opettettavia asiasisältöjä. Sen lisäksi se voi innostaa ja parantaa sitoutumista opiskeluun.

Positiivisia tuloksia on saatu eri taidemuotojen käytöstä opetuksen tukena, esimerkiksi

- oppilaille mieluisista musiikin muodoista kouluomotivaation parantamisessa,
- sirkuksesta matematiikan havainnollistamisessa,
- teatterista tutkitun tiedon konkretisoimisessa, ja
- kuvien tekemisestä taidehistorian opetuksessa.

Kanadalaisessa laajassa tutkimuksessa 90% vanhemmista raportoi lapsensa motivoituvan oppimiseen taidetta hyödyntävässä opetuksessa.

5 Organisaation kehittäminen

Taidelähtöistä oppimista voi tapahtua organisaatioissa, kun taiteen ammattilaisia, käytäntöjä tai tuotteita käytetään välineenä tai menetelmänä tukemaan organisaatioiden ja yksilöiden oppimista ja kehittämistä. Tutkimusten perusteella taiteen avulla voidaan esimerkiksi

- luoda tilaa kysymiselle ja kyseenalaistamiselle,
- laajentaa ymmärrystä ja avartaan näkökulmia,
- tuottaa ja kiteyttää uusia oivalluksia,
- tehdä ei-näkyviä asiaita näkyviksi ja tuoda esiin työyhteisöissä lyyvävää tietoa ja osaamista,
- peilata työssä esiintyviä tilanteita ja kesyttää kriisejä,
- harjoitella uusia taitoja esimerkiksi johtajuudessa, esiintymisessä tai neuvoittelutaidoissa, tai
- luoda tilanteita uudenlaisten ratkaisujen etsimiseen, kokeilemiseen ja kehittämiseen.

Taiteen käytöllä organisaatiokontekstissa on mahdollista

- tuottaa strategisia ja operatiivisia vaikutuksia,
- kehittää organisaatiota, henkilösuhaita ja yhteistyötä,
- tukea henkilöstön oppimista, ammatillista kehittymistä ja identifioitumista, sekä taiteellisten työtapojen omaksumista.

Lähteet

All-Party Parliamentary Group on Arts, Health and Wellbeing Inquiry Report. (2017). Creative Health: The Arts for Health and Wellbeing. http://www.healthandwellbeing.inquiry.org.uk/appeninginquiry/Publications/Creative_Health_Inquiry_Report_2017.pdf

Ansio, H., Houari, P., & Turunen, J. (2017). Taide vahvistaa työllisyys- ja sosiaalipolitiikkaa. http://www.artcouncil.wellbeing.eu/documents/10130/0/PB_tvhvhyvointi/aab147f-8e78-a474-83fc-fbc6e6dca728

Artlab. (2006). 15 arts & businesses: People in the innovation and experience economy. Copenhagen, Denmark: Artlab. http://www.artcouncil.wellbeing.eu/uploads/2012/09/artlabcases_ue.pdf

Arts Council England. (2014) The value of arts and culture to people and society. Arts Council England. <http://www.artscouncil.org.uk/exploring/the-value-of-arts-and-culture/people-and-culture/people-and-society>

Artseense. (2012). Suomenparasasiakaskokemuksen ohjelma Mehiläisessä. <http://artseense.fi/mehilaainen/>

Berthoin Antal A. (2011). Managing artistic interventions in organisations: a comparative study of programmes in Europe. Gothenburg: TILL T Europe. <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:5:2-eur2016-290267927>

Berthoin Antal A. (2012). Artistic interventions in small organizations: Why do the stakeholders engage and what do they value from the experience? Social Science Research Center Berlin (WZB).

Berthoin Antal A. & Strauß A. (2013). Artistic interventions in organisations: Finding evidence of value-added. Creative Clash Report. Berlin: WZB. http://www.wzb.eu/sites/default/files/u201/effcts_of_artistic_interventions_final_report.pdf

Bowen, D., Greene, J., & Kisida, B. (2014). "Learning to think critically: a visual art experiment." Educational Researcher, Vol. 43, 5, 37–44.

Brandenburg, M. C. (2009). Taiteenkehityksestä työhyvinvoinnin edistämiseksi. Synnyt2/2009, 47–58. http://arted.ulthu.fi/synnyt2_2009/cellia_von_brandenburg.pdf

Burnaford, G., Brown, S., Doherty, J., & McLaughlin, H. J. (2007). Arts Integration Frameworks, Research & Practice: A Literature Review. Washington, DC: Arts Education Partnership. <http://www.aeparts.org/wp-content/uploads/ArtsIntegrationFrameworks.pdf>

Catterall, J., Dumais, S., & Hampden-Thompson, G. (2012). The Arts and Achievement in At-Risk Youth: Findings from four longitudinal studies. The National Endowment for the Arts. Washington, DC. http://arts.gov/sites/default/files/arts_at_risk-Young.pdf

Chand O'Neal, J. (2014). Selected findings from the John F. Kennedy Center for the Performing Arts' Study: An Impact Evaluation of Arts Education Instruction through the Changing Education through the Arts (CTEA) Program. Washington, DC: The John F. Kennedy Center for the Performing Arts. <http://artsedge.kennedy-center.org/CTEA/WhitePaper>

ChemT. (2015). Learning Through the Arts in Denmark: A Positive Psychology Qualitative Approach. Journal for Learning through the Arts, 11(1), 1–18.

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research, 16(1), 1–18. <https://doi.org/10.1080/14659333.2013.775945>

Creach, A., Hallam, S., Gauth, H., Pincas, A., McQueen, H., & Varvarigou, M. (2013). The role of musical possible selves in supporting subjective well-being later life. Music Education Research,